

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 grudnia 2007 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 16 stycznia 2007 r., sygn. akt [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną, zasądza od powoda na rzecz pozwanego 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego,
- 2) oddala wniosek pełnomocnika powoda o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Uzasadnienie

Skarga kasacyjna wniesiona przez powoda M.S., od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 16 stycznia 2007 r., podlega odrzuceniu z następujących przyczyn.

Skarga ta nie zawiera wniosku o uchylenie lub zmianę zaskarżonego wyroku, z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany, nie spełnia zatem wymogu określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 4 k.p.c. Zawiera jedynie wniosek o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, co omawianemu wymogowi nie odpowiada zważywszy, że skarga kasacyjna przysługuje od wyroków sądu drugiej instancji.

Ponadto, jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. „przedsądu”, a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania. W tym zakresie zachowuje aktualność bogate dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego publikowane w zbiorze urzędowym i powoływane w komentarzach do k.p.c. na tle art. 393³ § 1 pkt 3 w zw. z art. 393 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 k.p.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. z 2005 r. nr 13, poz. 98), zgodnie z którym samo przedstawienie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia nie wyczerpuje wymogu wskazania i umotywowania przyczyn mających przekonywać do przyjęcia skargi do rozpoznania.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z przesłanek określonych w powołanym przepisie. Sąd Najwyższy, badając w tej fazie postępowania skargę kasacyjną, nie jest uprawniony do określania, która z przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania może być brana pod

uwagę. Przesłankę tę musi określić sama strona skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie tego wniosku polega na wyjaśnieniu, a więc na wykazaniu, dlaczego, w ocenie strony skarżącej, zachodzi któraś z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Treść tego uzasadnienia nie może być jednak dowolna i należy ją oprzeć na argumentacji jurydycznej. Jest tak z tej przyczyny, że Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, działa w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Taka rola Sądu Najwyższego istniała już w systemie kasacyjnym, a tym bardziej obecnie, gdy kontrolą objęte są orzeczenia prawomocne.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna nie zawiera wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, co także kwalifikuje ją do odrzucenia. Zawiera natomiast stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do twierdzenia, że „Sąd pierwszej instancji bezzasadnie oddalił wniosek dowodowy z opinii biegłego sądowego, co prowadzi do pytania, czy sąd może odmówić oceny dowodu, mimo iż przeprowadzenie go jest wnioskowane na okoliczność odmienną od wniosków płynących z dotychczas zebranego materiału dowodowego i który zmierza do wykazania okoliczności stanowiących oparcie przyjętego przez stronę stanowiska w sprawie”. Nawet gdyby uznać, że takie stwierdzenie zawiera w sobie wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, to w żadnym razie nie można uznać, że zawiera również uzasadnienie takiego wniosku, a to, co określono w skardze jako zagadnienie prawne, w istocie nim nie jest.

Jak wyżej wskazano, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno zawierać wykazanie, przy pomocy jurydycznej argumentacji, że w sprawie rzeczywiście występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Żadnej, nawet skrótowo zarysowanej, argumentacji prawnej skarga nie zawiera (zresztą nawet w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych nie można się jej

doszukać). Taka konstrukcja skargi kasacyjnej nie odpowiada wymogowi określonymu w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., co oznacza, że wniesiony środek prawny nie jest w istocie skargą kasacyjną.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw skargi juretrycznej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Przedstawienie takiej argumentacji w uzasadnieniu podstaw skargi służy bowiem jedynie wykazaniu zarzucanego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, a nie uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia juretrycznej argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie zastępuje uzasadnienia takiego wniosku.

Jeżeli zaś chodzi o samo sformułowanie zagadnienia prawnego podnieść należy, że w dotychczasowej judykaturze Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, iż nakłada to na skarżącego obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przyjęty jest przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.). Sformułowane zagadnienia winny zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju juretryki i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (postanowienie SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147). Nie każde orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym.

Wyraźnie zatem widać, że również i zagadnienia prawnego skarżący w istocie w skardze kasacyjnej nie przedstawił.

Skarga zawiera ponadto twierdzenie o jej oczywistej zasadności. Skarżący nie przedstawił jednak wyводу prawnego wskazującego, w czym wyraża się ta „oczywistość”, ani też argumentów wykazujących, że ta „oczywista zasadność” rzeczywiście istnieje, a również te elementy powinny znaleźć się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (por. post. SN z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.).

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.